

Delavska PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

V Krekovem duhu

Ko je pred 45 leti Krek ustanovljal krščansko socialno delavsko gibanje med Slovenci, mu je položil tudi temeljno osnovo svobode in neodvisnosti. V osnovi gibanja je Krek videl vse potrebno poročilo, da bo krščansko socialno delavsko gibanje res odgovarjalo svoji veliki nalogi v vsakem času in v vsakih razmerah. Pri tem moramo dobro vedeti, da je dr. Janez Krek ustanovil naše gibanje zaradi delavstva samega, ne pa zaradi kakih drugih okoliščin, bodisi osebnih ali strankarsko političnih.

Dr. Krek je, vzpodbuden po papeški okrožnici Rerum novarum, prav dobro vedel, da se pričinja nova doba družabnega življenja, in sicer doba modernega gospodarskega kapitalizma. Pred to kapitalistično poplavo je dr. Krek hotel obvarovati predvsem slovensko delavstvo in zato je ustanovil krščansko socialno delavsko gibanje, katerega 45 letnico ustanovitve obhajamo prav letos. Po njegovem načelu naj si delavstvo brani svoje pravice in človeško dostojanstvo v svojem lastnem neodvisnem gibanju. Pravica do poštenega življenja, kot človeku po božjih zapovedih pripada, to je prva najvažnejša naloga krščanskega socialnega delavskega gibanja. Da bo pa ta borba za to veliko nalogo res pozitivna in uspešna, je predpogoj ta, da ni delavstvo v svojem boju prav od nikogar moteno in ovirano. Naj bodo interesi drugih ljudi bodisi v gospodarskem ali političnem smislu taki ali drugačni, za delavstvo je njegova pravica prva dolžnost, da se zanjo bori. Kajti, dokler ni rešeno vprašanje delavske pravice, koliko časa vemo, da v človeški družbi ni nekaj zdravega in da je nastalo gnulobno treba odpraviti. Če toliko in toliko ljudi trpi pomanjkanje najpotrebnejših življenjskih potrebščin, kako je potem mogoča kaka skupnost z ljudmi, čeprav so morda istega svetovnega nazora, pa s svojim praktičnim udejstvovanjem bodisi v gospodarskem ali političnem udejstvovanju, ne napravijo potrebnih korakov, da se strašno pomanjkanje med delovnim sloji vsaj omili, če že ne odpravi? V današnjih, s kapitalističnim duhom tako prežetih časih, pa vemo, da bo doprinesel največji delež za doseg prave tisti, ki bo primarno dal delavstvu vse možnosti, da se po obstoječih zakonitih predpisih svobodno in neodvisno bori za svojo pravico. Nasprotno pa vemo, da bo pravici škodoval največ tisti, ki bo delavstvo svobodno gibanje oviral, zatiral in ga ugonabljal. Namerno škodovanje svobodni delavski organizaciji je danes največji socialni greh tudi iz stališča krščanskih načel, po katerih smo vsi ljudje Bogu podobni in imamo naravno dolžnost, da se borimo za zmago pravice v človeški družbi.

Zato pa danes, kot morda še nikdar tako, vidimo kako prav je imel dr. Janez Ev. Krek, ko je že pred 45 leti ustanovil kršč. soc. delavsko gibanje in kako prav je tudi imel, ko mu je poročilo uspehov in zmag položil v brezpogojno svobodno in neodvisno borbo. Danes je Jugoslovanska strokovna zveza močna delavska organizacija. Ni močna toliko po številu, saj ne šteje na deset tisoče svojih članov, ni močna niti gospodarsko, ker ni nobena kapitalistična delaniška družba, ampak je močna v svojih osnovnih krščanskih načelih, v svoji idejni zre-

Pred zaupniškimi volitvami

Na lanski konferenci Mednarodnega urada za delo v Zenevi je izjavil g. Dragiša Cvetković kot takratni minister za socialno politiko, da jugoslovanska vlada ne misli razpuščati strokovnih organizacij delavstva in nameščenstva. Jugoslovansko delavstvo je vzelo to izjavo sedanjega ministrskega predsednika z zadovoljstvom na znanje kot znamenje, da naša vlada ne misli posegati v združevalno svobodo delojemalcev. Potrdilo navedenega stališča je moglo razbrati naše delavstvo tudi iz lista naših zelenih zaveznikov srbskega Jugorasa.

Vse to se nam zdi važno poudariti v času, ko stojimo pred volitvami delavskih in nameščenjskih obratnih zaupnikov. Saj če bere kdo besede naših zelenih v njihovem listu, mora dobiti vtis, kot da stoji vse svobodno strokovno gibanje pod nekim silnim pritiskom, ki je tako močan, da bo kmalu svobodnega strokovnega gibanja konec in zeleni gospodje se že zibljejo v zanosu edinih delavskih predstavnikov. Toda ta objestna igra mladih zelenih gospodov, ki so našli nekaj priganjačev med nezavednimi delavci, je silno prozorna in riskantna. Nihče namreč še ni močan zaradi tega, ker misli, da je močan. Moč in sila kakega gibanja moreta obstajati samo, če je gibanje res gibanje in ne umetna stvar, je gibanje samo, če stoji za njim množice pripadnikov, ki so z gibanjem povezani z dušo in srcem. Naši zeleni so že davno vpili, da so nad vse močni in da so edina katoliška strokovna organizacija. Toda dejstva so jih že ponovno postavila na laž. Namesto vsaj 50% so dobili pri lanskih volitvah obratnih zaupnikov samo 6%, organizacije JSZ pa 27% ali skoraj petkrat toliko obratnih zaupnikov. G. Godina, njihov jeseniški vodja, pa je moral izjaviti pred sodiščem, da ljubljanski g. škof JSZ še nikdar ni imenoval nekrščansko organizacijo, tako da ZZD nima monopola na krščanstvu in katolištvu.

Zeleni postajajo pred letošnjimi volitvami obratnih zaupnikov vedno bolj srditi. Razumemo njihovo srditost. Saj se zavedajo, da bodo morali kmalu pokazati svojo moč med delavstvom pri tajnih volitvah, pri katerih delavstvu nihče ne more ukazovati, kako naj voli, temveč bo lahko vsak delavec brez kakršnega koli pritiska izrazil svoje prepričanje. ZZD vé, da bo njen poraz še mnogo hujši kot lani.

JSZ in njene organizacije gredo na volitve s pogumom. Vse obratne zaupnike, ki smo jih dosegli lansko leto 27

losti in sposobnosti, da kljubuje vsem viharjem.

V nasprotnem primeru bi JSZ ne bila več to, kar naj bi bila, niti bi ne bila več vredna imena svojega ustanovitelja. Zato je v duhu dr. Kreka popolnoma v redu, da so si gotovi ljudje, ki so jim razmere v življenju prve, načela pa drugo, ustanovili svojo lastno delavsko organizacijo, ker je le na ta način ostala JSZ neomadeževana in čista, tako da lahko mirno gleda v bodočnost. In te naše borbe za osnovna krščanska načela delavske strokovne organizacije nas ne bo nikdar sram ter bomo vsikdar lahko s ponosom govorili o minulih dneh.

Če pa bodo v današnjih časih razmere terjale od nas, da za svoja na-

odstotkov, smo dobili z lastno močjo, z lastnimi silami in brez najmanjšega vpliva kakega uradnega aparata, ker so vodili ta aparat drugi. Zato se zanašamo tudi letos le na svojo moč, na svoje sile in na zavedne tovariše.

Zavedamo se, da letošnje volitve niso običajne, da so nad vse važne. Vsa naša javnost pozorno pričakuje izida volitev. Saj bodo volitve nedvoumno pokazale, da je naše delavstvo še vedno zavedno, da je borbeno, da stoji kljub vsem neprijetnostim na braniku svojih pravic in da ga ne morejo premočiti s

svojimi frazami tisti, ki bi radi vodili delavstvo brez njegovega zaupanja.

Zgodovina uči: Pri zadnjih volitvah pred nastopom narodno-socialistične vladavine v Nemčiji je dobila narodno-socialistična stranka 40% glasov, pri volitvah obratnih zaupnikov pa je dobila samo 5% glasov in zaupnikov. Politika je eno, delavsko življenje je drugo. To je stara resnica, ki jo bodo spoznali kmalu pri nas vsi tisti, ki računajo nad vse resno z izidom volitev, ki jih je vodil »pokojni« dr. Milan Stojadinović.

Primer Jarše

»Slovenski delavec« se je zaletel v nekaj številkah v funkcionarje krajevne organizacije JRZ. Povod je dal takozvani parski fond. Sredstva v ta fond se stekajo od delavskih plač, in sicer na ta način, da izplačuje podjetje delavstvu na plačah zaokrožene zneske, par, ki gredo preko takih zneskov, pa oddaja v ta parski fond. Ta denar je torej popolnoma delavski denar in nima podjetje prav nobene besede pri njem.

Delavstvo samo pa smatra, da je potrebno, da stoji ta fond pod kontrolo celotnega delavstva. Zaradi tega je napravilo v svrhu upravljanja poseben pravilnik odn. poslovnik. Dalje je delavstvo določilo, da so v upravi fonda vsakokratni obratni zaupniki odn. zaupnice, predsednik je pa vsakokratni predsednik skupine JSZ. Poleg te uprave je postavljen še nadzorni odbor. Torej nadzorstva dovolj. Vse to pa je bilo sklenjeno s sodelovanjem celokupnega delavstva. Nobenemu delavcu ni prišlo na um, da bi le, pa čeprav le za trenutek, menil, da ni kaj v redu.

Toda ZZD, v kolikor sploh ima članov, pa misli, da je nekje prikrajšana. Čudnih lastnosti so ti delavci. Vedno vpijejo, kako močni so, pa so se dosedaj še vedno bali dati delavstvu priliko, da samo odloči v tajnih volitvah, komu hoče dati svoje zaupanje.

Člani ZZD v Jaršah v podjetju Indusplat dobro vedo, kako je urejeno glede parskega fonda in da ni v tem pogledu noben kompromis mogoč. Izposlovali naj bi — saj se hvalisajo, da imajo pri političnem režimu veliko zaslonbo, prav za prav glavni adut pri agitaciji za svojo organizacijo —, da bi bile pravočasno volitve obratnih zaupnikov. Pa bi prišli na najenošavnejši način v upravo parskega fonda. Torej taka pot jim diši. Nasprotno

blati »Slovenski delavec« upravo sklada, zlasti pa predsednika, o katerem vedo člani ZZD in tudi urednik »Slovenskega delavca«, da je pošten kot zlato. Če bi pa hotel kdo ocenjevati upravo parskega sklada, t. j. obratne zaupnike in predsednika, bi prišel do zaključka, da so veliki nepoštenjaki, ki spadajo prav za prav pred državnega pravdnika.

S temi vrsticami smo hoteli v prvi vrsti opozoriti na odgovornost, če ne drugod, pa pred Bogom, ker se na ta način namenoma in zavestno sumničijo poštene ljudi in se izpodkopa njihova osebna čast. Kdor se sklicuje na katoličanstvo, ne bi smel imeti široke in kosmate vesti časnikarjev, ampak bi moral služiti za merilo le resnica. V prvi vrsti pa »Slovenski delavec«, saj ga urejuje katoliški župnik.

Vsi tisti, katerih se tiče, naj pomislijo, kakšen porazen učinek povzroča tako pisanje na vse tiste, kateri poznajo razmere osebno; katerim je znana osebna in moralna kvalifikacija vseh. Večkrat slišimo tožbe, da je delavstvo nezaupno napram duhovnikom. Le pomislimo, če ne povzročajo tega nezaupanja tudi taka in slična dejanja.

Iz skupne izjave španskih škofov z dne 20. decembra 1931.

»V strogo političnih vprašanjih ne sme nihče enačiti ali mešati Cerkve s kako stranko, ali se posluževati vere, da bi podpiral politične stranke ali pa podrejal interese vere triumfu te ali one stranke. Tega ne sme niti podpreti, češ da je ta ali ona stranka najbolj pripravna, da brani vero. Iz nad vsake strankarske politike, ki razdvaja, je treba postaviti vero, ki združuje. Tisti, ki hočejo veljati za dobre katoličane in dobre državljane, morajo odobravati in s svojimi silami podpreti vse, kar koli dobrega in poštenega zastopajo razni ljudje (iz javnega življenja), pa naj bodo oni potem pripadniki katere koli stranke. Kaka abstinenca ali opozicija a priori se ne dajo spraviti v sklad s pravo ljubeznijo do vere in do domovine.«

(Citirano pri: P. Dabin S. J., Action Catholique, str. 292. Vzeto iz: Documentation Catholique t. XXVIII col. 239 sl.)

Krščansko socialistična ideja ni samo za dobre in mirne čase; nesti jo moramo tudi skozi hude dni in jo okrepiti v blaginjo slovenskega ljudstva!

Strokovna poročila —

Delavski zaupniki so zaščiteni

Marsikdo je menil, da je prenehala obratnim zaupnikom zaradi sedanjega izrednega stanja njihova funkcijska doba. Teh misli je bilo tudi neko podjetje, ki je odpovedalo glavnemu obratnemu zaupniku službo, češ da ni več obratni zaupnik in da se mu more odpovedati služba. Prizadeti zaupnik je bil pa nasprotnih misli in je predal vso zadevo v odločitev obrtnemu sodišču v Ljubljani.

Sodišče je razpravljalo o tem pred Veliko nočjo in razsodilo, da je bil odpust neopravičen. Sodišče je svojo razsodbo utemeljilo s tem,

da ostane glavni obratni zaupnik (v tem primeru je šlo namreč za glavnega obratnega zaupnika, velja pa ta načelna razsodba za obratne zaupnike sploh) še vedno glavni obratni zaupnik, in sicer toliko časa, dokler ne bo izvoljen nov glavni obratni zaupnik.

S to razsodbo je zavrnjeno zmotno naziranje nekaterih, da je namreč potekla funkcijska doba obratnih zaupnikov. Nasprotno je res, da še traja njihova funkcijska doba, in sicer toliko časa, dokler ne bodo izvoljeni drugi zaupniki.

Volitve obratnih zaupnikov v obratih z manj kot 10 delavci

Na podlagi posebnih navodil je mogoče izvesti tudi volitve obratnih zaupnikov v onih obratih, v katerih je zaposlenih manj kakor 10 delavcev. Volivni postopek za izvolitev obratnega zaupnika v teh obratih je zelo enostaven.

Krajevna skupina, ako pa ta ne obstoja, pa eden od najstarejših delavcev v obratu, naj pismeno zahteva od Delavske zbornice potreben volivni material. To gradivo sestoji iz 4 izvodov enakih obrazcev, katere je točno izpolniti in enega od teh izročiti podjetju, dva poslati Delavski zbornici, enega pa si pridržati skupina ali dotični, ki bo izvedel volitve.

Volivni material je zahtevati od Delavske zbornice že sedaj, toda volitve je izvesti prve dni v maju.

Nekaj navodil za volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov

Letošnje volitve delavskih obratnih zaupnikov bodo velike važnosti, to še posebej zato, ker se bo od raznih strani skušal na delavce izvajati pritisk, kakor se je to že v teku zadnjega časa večkrat zgodilo.

Posebno moramo opozoriti naše funkcionarje pa tudi ostale delavce na to, da se naj v nobenem primeru, ne pušče terorizirati, kajti volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov so svobodne in tajne.

V primeru, da bi se v katerih obratih hotel doseči sporazum oz. da bi kdo kar sam hotel izvesti volitve, opozarjamo na to, da je sporazum po členu 1. navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov veljaven le tedaj, ako so nanj pristale najmanj tri petine delavcev in nameščencev, kateri so zaposleni v dotičnem podjetju. To je namreč zelo važno, ker bo marsikdo skušal izvesti volitve brez, da bi vse delavstvo zato dalo svoj pristanek.

Volivne odbore za volitve obratnih zaupnikov dalje tudi opozarjamo, naj dovolj pravočasno sestavijo volivne imenike za izvedbo volitev. V onih obratih, v katerih je več kot 10 nameščencev, je treba sestaviti volivni imenik posebej za nameščence in posebej za delavce. V kolikor volivni odbori še niso sestavili teh volivnih imenikov, naj zahtevajo od podjetja, da jim izroči seznam delavcev. Ako bi katero podjetje tega seznama ne hotelo izro-

čiti volivnemu odboru, je to sporočiti Inspekciji dela, katero bo izdala podjetju uradni nalog, da bo ta seznam izstavilo. Iz volivnega imenika, katerega izroči podjetje je izločiti vse one, ki še niso stari 18 let, kajti ti še nimajo volivne pravice. Vsi delavci stari nad 18 let, kakor tudi delavke, pa imajo volivno pravico.

Krajevne skupine opozarjamo pred vsem na to, da bodo o pravem času predložile volivnim odborom pravilno izpolnjene kandidatne liste. En izvod obrazca kandidatne liste mora izročiti volivni odbor na zahtevo krajevne skupine enemu skupinskih funkcionarjev. To kandidatno listo podpišeta tajnik in predsednik skupine in jo opremita z žigom skupine, na kar jo v roku, kateri je določen za sprejemanje kandidatnih list izročita predsedniku volivnega odbora.

Na kandidatno listo je treba napisati tudi predstavnika naše kandidatne liste in njegovega namestnika. To je važno zato, da bo naš zastopnik prisostvoval volitvam, ker bi sicer volivni odbor onemogočil, da bi naš zastopnik volitvam ne smel prisostvovati.

V onih primerih oz. krajih, kjer ni krajevne skupine, pa bi delavci želeli predložiti kandidatno listo, je potrebno, da jo podpiše tolikokrat po pet polnopravnih volivcev delavcev in nameščencev dotičnega podjetja, kolikor se voli zaupnikov. Na primer: ako se volijo 5 zaupniki, mora biti na hrbtni strani kandidatne liste 15 podpisov polnopravnih volivnih upravičencev.

Skupine opozarjamo posebej na to, naj prijavijo volivne odbore za volitve obratnih zaupnikov v onih krajih, kjer še ni bilo volitev. Rok za prijavo teh odborov je sedaj v aprilu.

Ako bi katera skupina želela v tem pogledu kaka posebna navodila, naj nam to takoj sporoči.

Pred vsem poudarjamo, da je treba skrbno paziti na to, da bodo naši volivni odbori točno postopali, oziroma se ravnali po »Navodilih za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov«.

Potrebno je storiti vse, da bodo de-

Nova kolektivna pogodba mizarskih pomočnikov v Celju

Poročali smo že, da so mizarski mojstri v Celju odpovedali že v mesecu februarju kolektivno pogodbo. Ta pogodba je stopila iz veljave s 1. aprilom t. l. Mizarski pomočniki so potom svoje strokovne organizacije prosili Združenje, katero je pogodbo podpisalo, da naj bi se še pred potekom pogodbe vršila pogajanja, na katerih bi se skušalo dobiti kako rešitev. Toda združenje na to ni nič odgovorilo. Z ozirom na to je JSZ zahtevala na podlagi uredbe o minimalnih mezdah poravnalo razpravo. Prva taka razprava je bila razpisana za 28. marca t. l. Na to razpravo je poslalo združenje samo svojega predsednika, kateri je izjavil, da je združenje sklenilo, da ne sklene kolektivne pogodbe, kakor tudi, da on nima nobenega pooblastila, da bi se mogel pogajati. Nato je bila sklicana ponovna razprava in je bilo naročeno predsedniku združenja, da mora na prihodnjo razpravo priti ves odbor združenja, kakor tudi, da mora priti na razpravo s konkretnimi predlogi. Ta razprava se je vršila 5. aprila, na razpravo pa sploh ni bilo zastopnikov delodajalcev. Z ozirom na to, je na zahtevo JSZ oblast ponovno sklicala razpravo in morala zastopnikom delodajalcev zapretili s kaznijo, nakar so se šele odzvali in prišli na prihodnjo razpravo. Na tej razpravi pa so pripravili delavcem presenečenje, in sicer na ta način, da je eno največjih podjetij v Celju dve uri pred razpravo vabilo posamezne delavce v pisarno, da so tam podpisali poseben dogovor glede plač. S tem se je hotelo samo onemogočiti, da bi mogli na razpravi zastopniki delavcev skleniti novo pogodbo. Z ozirom na ta položaj je celo zastopnik oblasti osporaval za-

stopnikom delavcev legitimacijo, da jih more zastopati. Ker pa je zastopnik JSZ dokazal, da je to, kar je bilo narejenega, nepravilno in da se niso pri tem upoštevali predpisi o obratnih zaupnikih, se je potem ta stvar uredila, na kar so tudi mojstri uvideli, da ta stvar ni naperjena proti njim osebnostno, pač pa, da pomočniki žele imeti svoje stvari urejene potom kolektivne pogodbe zato, da je enkrat tudi v tej panogi red. Pomočniki so tudi odstopili od plačilne tabele, katere se je spremenila. S tem je bilo tudi omogočeno mojstrom, da so ta predlog sprejeli, nakar se je sklenila nova kolektivna pogodba, ki bo neopovedljiva za eno leto.

S tem so celjski mizarski pomočniki po precej težki borbi zopet uveljavili kolektivno pogodbo.

Ponovno moramo poudariti, da kolektivna pogodba ni osebno naperjena proti nikomur in da so se pomočniki borili za kolektivno pogodbo zato, da ohranijo svoje plače na vsaj primerni višini in da onemogočijo izrabljanje pomočnikov od strani delodajalcev, kar je končno tudi njim samim v korist, kajti ravno na tej nelojalni konkurenci glede delavskih plač so tudi mojstri močno prizadeti.

S tem je bila borba za ohranitev kolektivne pogodbe mizarskih pomočnikov končana. Ni pa končano delo, s katerim se bo moralo nadaljevati v obratih. Za to delo pa je treba resnih in treznih delavskih zaupnikov, ki bodo znali te pravice prav in pametno uveljavljati. Zato vsi pomočniki v organizaciji, da se tam izobrazite, da boste res pravi in sposobni delavski voditelji.

Največji sovražnik delavstva

Med delavstvom je razširjeno napačno mnenje o nalogah delavske strokovne organizacije. Velika večina meni, da je glavna, pa tudi edina naloga, da se bori za gospodarsko izboljšanje svojih članov.

Tudi to je brez dvoma njena naloga. Toda glavna ni. Glavna naloga je, da ustvari iz delavcev-garačev res prave delavce. To je, take delavce, ki bodo sposobni, da zavzamejo v družbi tisto mesto, katero jim pripada glede na njihov pomen za družbo. Ta pomen je pa velik, lahko rečemo odločilen. Saj je približno veliki socialni papež Leon XIII. v znani delavski okrožnici Rerum novarum, da je verjetno, da izhaja bogastvo držav iz dela delavcev. Dosledno temu pomenu bi moral ustrezati tudi položaj delavstva, ki ga zavzema v družbi.

Če čisto objektivno pregledamo položaj delavstva, ki ga zavzema v družbi pri nas, moramo ugotoviti, da je zelo žalosten. Najmanj, kar bi pričakovali, bi bilo, da bi vodilo sodelovalo delavstvo vsaj v tistih vprašanjih, ki se izrečno tičejo njega, to je v socialni in delavski zakonodaji. V preteklih letih je bilo več takih dogodkov. N. pr. uredba o podpiranju brezposelnih, zavarovanje za starost in onemoglost. Delavstvo ni pri tem sodelovalo, vsaj odločilno ne. To, kar naj bi pripadalo delavstvu, je prevzelo kapitalistično usmerjeno meščanstvo.

Ravno ta okolnost dokazuje, da je v naši družbi veliko delavcev-garačev, pa zelo malo delavcev. Prav zato se je doslej vedno sijajno posrečilo nosilec kapitalistične družbe, da preprečijo naravni razvoj delavskega stanu v smeri, da postane zaveden delavski stan. Pač dobro vedo, da bi se razmere v družbi morale izpremeniti v tistem trenutku, ko bi začelo nastopati zavedno delavstvo.

Glavno sredstvo za preprečenje takega nastopa pa je, da je znalo meščanstvo vcepiti delavstvu splošen strah, in sicer v taki meri, da meni me-

ščanstvo na eni strani, da je opravičeno, da preganja tiste delavce, ki hočejo napraviti iz garačev prave delavce, kot nekeke družbene zločince, na drugi strani pa da občuti delavstvo to prepričanje, da dela nekaj napačnega in nekaj takega, kar ni v skladu z zakonom, če se poteguje za to, da se organizira. Ta strah oklepa delavstvo tudi duhovno in ga hromi.

Sicer delavstvo vé, da mu zakon omogoča svobodno organiziranje, kljub temu pa ima ravno zaradi strahu, ki mu ga je vcepila sedanja družba, občutek, da dela nekaj nedovoljenega, če se organizira. Tak občutek je, lahko rečemo, najnevarnejša delavska bolezen. Ta bolezen ubija delavstvo notranje, zastruplja njegovo miselnost, uničuje njegovo energijo, zlasti pa vceplja prepričanje, da mora živeti v takem ponižujočem položaju, da nima idealizem in požrtvovalnost ne le nobenega smisla, ampak da mu je celo škodljiv.

Naloga delavskega gibanja je, da se bori z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, proti temu strahu. Delavstvo mora prepričati, da je ta strah namenoma ustvaril kapitalizem in da ga tudi vzdržuje kot svoje najučinkovitejše sredstvo, da obdrži delavstvo na tleh in pod svojo oblastjo. Delavsko gibanje se mora boriti z vsemi sredstvi proti temu največjemu sovražniku delavstva.

Delavsko gibanje mora tudi pokazati delavstvu pot do ozdravljenja od te bolezni. Edino sredstvo in edina pot pa je delavska strokovna organizacija.

JSZ v ofenzivi

Kamnolomsko delavstvo v Kresnicah se je organiziralo pri zelenih in s tem ustvarilo razcepjenost delavstva v podjetju Birolla, v čigar apnenici so delavci že dalj časa organizirani v JSZ. Toda po zaslugi zavednih članov JSZ, ki so preprečili zapeljane kamnolomce o škodljivosti takega stanja, je vsa skupina prestopila v JSZ. Od tega bodo imeli tovariši kamnolomci dvojno korist: 1. v povezanosti z apneničarji se bodo lahko uspešno borili za izboljšanje svojega težkega položaja, in 2. bodo člani svobodne delavske organizacije, ki jih bo z vsemi silami ščitila.

To pa tudi dokazuje, da JSZ ni prav nič izgubila na svoji udarnosti in da stopa vedno bolj v ofenzivo, od katere bo imelo korist vse slovensko delavstvo.

V KVALITETI, KROJU IN IZDELAVI NEDOSEGLJIVE,
V NIZKI CENI BREZKONKURENČNE

ŽE SAM POGLED V NAŠE IZLOŽBE VAS PRIJETNO
PRESENETI IN VABI ZA NAKUP.

Do naših krajev

Kresnice

Vse člane skupine obveščamo, da se bo v nedeljo 23. aprila ob 4 popoldne vršil občni zbor naše strokovne skupine. Urediti moramo namreč našo strokovno skupino, ker smo doslej delali kar pod firmo skupine telegrafskega delavstva, kar pa ni pravilno in bomo v toliko spremenili pravila. Zato vsi tovariši na občni zbor, da se bomo porazgovorili tudi o drugih stvareh!

Hrastnik

Pri nas se je začela akcija za izstop iz katoliške cerkve kot odgovor na nasilje v Delavski zbornici. Propagatorji govorijo, da Cerkev odobrava ali celo po duhovniku Križmanu vodi zelenice pod geslom za »vero«. Kaj bodo zelenice kot boljši kristjani proti temu storili, smo radovedni. Radovedni smo tudi, katero organizacijo zastopa v plenumu Delavske zbornice. Jesih iz Trbovelj? — Naši marksisti so nam za veliko nedeljo priredili igro »Golgot«. Pa ne da bi bila to kaka dostojna igra, ampak umazana storija. Marksistom priporočamo, da tako početje opuste!

V nedeljo 23. aprila bo redni sestanek naše rudarske skupine v dvorani Prosvetnega društva, in sicer ob 8 zjutraj po sv. maši. Pridite vsi!

Brdo

V soboto 22. t. m. ob pol 1 popoldne se vrši v prostorih gostilne Emila Margona članski sestanek opekarskega delavstva. Udeležba za vse strogo obvezna.

Vič

V soboto 22. t. m. ob 4 popoldne bo v prostorih gostilne Jamnik na Vrhovcih članski sestanek opekarskega delavstva. Udeležba za vse člane dolžnost!

Skupina gradbenega delavstva v Ljubljani bo imela svoj redni letni občni zbor v soboto 22. t. m. ob pol 3 popoldne v prostorih centrale na Miklošičevi cesti 22-I.

Vrhovci

Opozorjamo delavce in delavke iz opekarn kakor tudi druge delavce, da je Splošna posojilnica Kozarje-Vrhovci v najlepšem razvoju in je prav, da se vsi zavedate, da je to predvsem Vaša lastna ustanova in da začnete svoje prihranke vlagati le pri Splošni posojilnici. Sprejema vloge vsak čas in v vsakem znesku. Obresti so tako visoke, kot pri drugih hranilnicah. Malo pomislite, da je hranilnica veliko boljše kakor pa »Čebelica«. Hranilnice in posojilnice so za odrasle ljudi, »Čebelice« pa so za otroke. Svoji k svojim!

Stahovica

Naša plačilnica kamnolomcev v Stahovici bo imela svoj članski sestanek v nedeljo 30. aprila ob 3 popoldne v gostilni Rebernik v Stahovici. Ker so sestanki zelo važni, vabimo vse tovariše, da se ga polnoštevilno udeleže.

Begunje

V nedeljo 23. aprila bo ob 9 dopoldne v prostorih gasilske dvorane v Begunjah članski sestanek naše skupine. Na sestanek bo prišel kot zastopnik centrale tov. Ogrin iz Vrhovcih. Vse tovariše vabimo, da se sestanka polnoštevilno udeleže. Na sestanku bodo poročila o važnih zadevah, zato naj nihče ne manjka.

Škofja Loka

V sredo 12. t. m. se je vršil zelo dobro obiskan sestanek naše skupine ob navzočnosti zastopnika centrale. Bil je to pravi izraz zavedanja in poštenega delavstva, katero ne bo nikoli dopustilo, da bi se ga prodajalo za 30 centov...

Predsednik tov. Polenec nam je original ves nastali položaj od dneva, ko je naša 165 članska skupina poslala 30 članski ZZZD iskreno ponudbo za skupno sodelovanje pri bodočem mezdinem gibanju, ter do dneva, ko nas je ZZZD izigrala, nam skočila v hrbet ter z ravateljstvom tovarne »Sešir« naredila nekako kupčijo brez nas! (Razglas na veliki četrtki!) Pozival je članstvo naj ostane še nadalje tako zvesto svoji organizaciji, kateri edini se imamo zahvaliti, da ima delavstvu v »Seširju« vsaj malo izboljšan položaj ter s tem zaščiteni človeško dostojanstvo.

Delavstvo je z zadovoljstvom vzelo na znanje izvajanja tov. predsednika. Odločno je obsodilo postopanje nove organizacije ter sklenilo, da noče od zdaj naprej imeti nobenega opravka z ljudmi, kateri nimajo v svojem pokretu nič delavskega, še manj pa poštenega. V popolni solidarnosti je članstvo izreklo trdno zaupanje svojemu odboru in svojim zakonitim zaupnikom ter jim je izročilo v roke — začetek meznega gibanja.

Upamo, da bo podjetje z ozirom na sedanjo konjunkturo upoštevalo našo skromno zahtevo po zvišanju urnih mezd. Želimo čim prej rešitev tega vprašanja, ker bi eventualno zavlačevanje ali nerazumevanje rodilo slabo razpoloženje, katero ne bi bilo v korist me delavstvu in tudi ne podjetju.

Za zaključek naj pripomnimo samo še to, da je kaj žalostno poglavje, ko se dobi na svetu še danes kak človek, kateri misli, če bo zakulisno vodil kako zeleno organizacijo, da se bo pri vrhovih prikupih ter zlezal za stopnjo višje. Saj se razumemo — mnogo uspeha!

Črna pri Kamniku

V zadevi pritožb zaradi OUZDa se oglašamo tudi iz našega kota. Ne moremo namreč biti zadovoljni s prestroгим postopanjem uradovega zdravnika. Tukaj se je ponesrečil naš tovariš. Bolniška blagajna ga je obdržala v staležu samo 4 tedne. Nato pa je bil spoznan pri nadpregledu za delasposobnega. Rekli so mu, naj gre delat. Kako neki naj revež dela, ko se niti obračati ne more. In posledice? Ves teden se je zdravil na svoje stroške. Torej je imel veliko zgubo. Izgubil je plačo, hranarino, vrh tega pa je imel še stroške z zdravljenjem.

Ali pa če prideš na OUZD! Porivajo te od enega konca na drugega, preden kaj opraviš. Take razmere nas zelo vznemljajo in imamo občutek, da je bolniško zavarovanje najmanj v korist nam delavcem. Mi se moramo truditi, da zaslužimo bori kosček kruha zase, za družino in da plačujemo prispevke za razne dajatve, med temi tudi za bolniško zavarovanje. To je z žulji prezaslužen denar. Zaradi tega bi moral OUZD s člani drugače postopati.

Pripomba uredništva: Člani naj se zavedajo, da morejo proti vsaki nepravilnosti vložiti pritožbo, najbolje preko svoje organizacije. Vemo, da so take pritožbe neprijetne in da povzročajo težave, toda drugega sredstva ni, da se odpravijo in preprečijo morebitne krivice, ki se jim prizadenejo zaradi prestrogega ali pa nepravilnega postopanja od strani OUZDa.

Zagorje

Člane rudarje in apneničarje opozorjamo na članski sestanek, ki bo v ponedeljek 24. aprila ob 4 popoldne v dvorani Zadrúžnega doma. Sestanek bo v ponedeljek zato, ker se v nedeljo udeležimo skupnega rudarskega sestanka v Trbovljah, katerega naj se tudi udeleži vsak zaveden rudar. — Na našem sestanku bo poročal tovariš Križnik iz Trbovelj. Obravnavali bomo tudi zahteve apneničarskega delavstva. Pridite vsi, ker sedanji čas zahteva vse sile delavstva! — Odbor.

Trbovlje

V tukajšnji bolnici je umrl naš član Senica Franc v starosti 49 let. Pokojni je bil dolga leta zaposlen pri zalivanju v jami in si je pri tem napornem delu nakopal težko bolezen, zaradi česar je umrl. Žaluječa žena in tri nepreiskrbljene otroke. Družini izrekamo sočutje!

Smrtno se je ponesrečil tudi Unetič Alojzij, ki so ga po napornem delu po 3 dneh odkopali iz jame. Lep pogreb je pričal o njegovi priljubljenosti pri tovariših. Zapušča ženo in dva mala otročiča.

Celje

Tovariš Stanko Kovač odhaja ta teden k vojakom. Po njegovi delavnosti ga niso poznali samo v Celju, temveč tudi po drugih skupinah. Želimo mu sreče in da bi se čim prej vrnil med nas!

Koncert Akademskega zbora. Zbor bo prišel v Celje v soboto 22. aprila in bo pel ob 8 v dvorani Uniona. Ude-

ležimo se tudi delavci te prireditve ki ni samo manifestacija pesmi, ampak tudi slovenske zavednosti.

Ljubno

V nedeljo 16. aprila smo imeli žagarški delavci sestanek v gostilni Korošec, ki je bil zadovoljivo obiskan. Glavni namen sestanka je bil, da se članstvo seznani s sporazumom, katerega je sklenila strokovna organizacija s podjetniki dne 22. marca t. l. na okrajnem glavarstvu v Gornjem gradu. Sestanka se je udeležil tudi gospod okrajni glavar. Sestanek je vodil tovariš Trbovšek. Po uvodnih besedah je dal besedo zastopniku centrale. Ta je uvodoma omenil, da je pot do sporazuma bila tako dolga, ker so podjetniki smatrali organizacijo kot nekako sovražno dejanje proti njim. To pa le zaradi tega, ker napačno pojmujejo strokovno organizacijo. Kakor imajo pravico, da se organizirajo podjetniki v svrhu brambe svojih koristi, imajo isto pravico tudi delavci. Če nastopajo skupno, so složni. Skupen nastop je pa mogoč le potom delavske strokovne organizacije.

Predsedki proti delavski strokovni organizaciji še niso povsem izginili, vendar so pa že precej odstranjeni. Le na ta način so mogli razgovori dovesti do sporazuma, pri čemer ima pa veliko zaslugo g. okrajni glavar, ki je vplival zlasti na delodajalce v tem smislu.

Na podlagi sporazuma bo dobival žagar ob svoji hrani 75 din, pri gospodarstvu hrani pa 60 din od flosa. V veljavi ostanejo vse dosedanje ugodnosti. Manjša popravila izvrši žagar sam, za večja popravila pa dobi po 25 din na dan.

Ponekod so se pojavili že spori, in sicer:

1. Nekateri podjetniki hočejo, zlasti tam, kjer je za žagarja bolj neprimeren, da dela žagar ob svoji hrani.

2. Sporazum govori o plači le enega žagarja. Nekateri podjetniki pa hočejo, da veljajo dogovorjene plače tudi za obrate, kjer sta zaposlena dva žagarja.

Na sestanku se je priporočalo, naj bodo člani v takih primerih mirni in naj prepustijo vso zadevo v rešitev organizaciji. Če pa ne bi imela ta dovolj uspeha, naj se obrnejo za posredovanje na oblast. Navzoči g. okrajni glavar je obljubil v takih primerih vso svojo pomoč.

Sporazum predstavlja minimalne plače. To je: izpod po sporazumu navedenih plač ne sme nobeno žagarsko podjetje zaposlovati delavcev. Višje plače

pa smejo biti in v boljših primerih tudi bodo.

Priznati pa moramo, da ne predstavljajo doseženi sporazum viška. Želeli bi višje plače. Ker pa ni kazalo, da bi šli v kakšen ostrejši boj, se je bilo treba zadovoljiti z doseženimi uspehi.

Zastopnik centrale je opozoril tudi, da je borba za boljši gospodarski položaj le en del naloge delavske strokovne organizacije. Nič manj važna je tudi vzgoja članov, da postanejo zavodni in samostojno misleči delavci. Da pa more delavska strokovna organizacija vršiti to delo, je potrebno, da se članstvo oklene svoje organizacije, da ji ostane zvesto in da izvršuje proti njej zvesto tudi svoje obveznosti. Za sestanke so sklenili, da se bodo vpeljali tudi redni mesečni sestanki, na katerih se bo obravnavala tudi delavska zakonodaja.

Ves sestanek je potekel v tovariškem ozračju in je pokazal, da je članstvo neomajno na strani JSZ.

Iz centrale

Skupine, katere nam še niso obračunale letošnjih del. koledarčkov, smo pravkar opominjali. Prosimo jih tudi tu, da nam dolžne zneske takoj nakažejo. Dobro se zavedajte, da je vsaka izguba pri neprodanih Delavskih koledarčkih Vaša skupna škoda!

Člani, kupujte naše znake! Pa tudi nosite jih vedno in povsod!

Članarino plačujte redno! Blagajniki naj nakažejo in pošljejo obračune redno vsak mesec. Red v plačevanju: je red v poslovanju!

UREDNIKOVA POŠTA

Ob odhodu k vojakom se vsem delavcem in prijateljem Del. pravice zahvaljujem za požrtvovalno sodelovanje, z upanjem, da se spet vidimo v boljših časih. — Tone Fajfar.

PRIHRANKE

vlagajo delavci v Prvo delavsko hranilnico in posojilnico v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22/I.

Razgledi

Zase in za svoje potomce je sprejel v nedeljo italijanski kralj krono albanskega kraljestva. V Rimu so bile velike slovesnosti. Albansko krono so ponudili italijanskemu kralju albanski veljaki, nasprotniki albanskega kralja Zoguja. Albanski politiki so bili vedno močno needini. Vpliv Italije na albansko življenje je bil zadnjih 12 let vedno zelo močan in odločilen, ker so Italijani nudili Albaniji velika posojila v obliki javnih del. Vsa trgovina je bila v italijanskih rokah, vsa javna dela so delali Italijani. V Albaniji so Italijani odkrili tudi petrolej, ki ga sami nič nimajo. Italijani so sedaj po pred leti zgrajenih cestah z motoriziranimi četami osvojili glavne kraje Albanije. V gorskih krajih so bili v začetku tedna še boji. Glede nadaljnjih posledic pripojitve Albanije k Italiji je zavlada tišina. Koliko vojakov od 100.000 Italijanov bo ostalo še naprej v Albaniji, še ni objavljeno.

Ali je nastopilo pomirjenje ali je ostalo vznemirjenje, ki ga je povzročila za Velikonoč zasedba Albanije, o tem si svetovno časopisje ni edino. Italijanski in nemški časopisi pišejo, da je nastopilo pomirjenje. Ukrepi, ki sta jih Anglija in Francija ob tej priliki odredili z mobilizacijo čet, brodovja in letal niso še preklani. Velika brodovja italijanska, nemška, francoska in angleška se še vedno zbirajo v Sredozemskem morju. Anglija je v svojih trdnjavah ob Gibraltarju odredila strogo pripravljenost. V Gibraltar je prispelo tudi francosko vojno brodovje. Tudi vse ostale vojaške postojanke Anglije v Sredozemlju so v pripravljenosti proti vsakršnemu presečenju.

Dobesedno po vsem svetu se je v začetku tedna razpravljalo o pismu, ki ga je ameriški predsednik Roosevelt poslal Hitlerju in Mussoliniju v soboto. Pozval ju je, da dasta zagotovila, da ne mislita napasti nikogar več in da nimata nikakih osvajalnih namenov več. Rooseveltovo pismo pomeni vljuden ultimatum Italiji in Nemčiji, da se izjavita o svojih bodočih načrtih. Dobro poučeni ameriški listi so pisali, da je Roosevelt napisal svoje zgodovinsko važno pismo po tem, ko se je posvetoval na seji z vlado. Na seji so razpravljali o vesti, da se pripravljajo nov napad na neko državo, ki bi se imel v kratkem izvršiti.

Odgovor Hitlerja na Rooseveltovo poslanico je določen za 28. aprila. Hitler je dal sklicati na ta dan nemški državni zbor in bo ob tej priliki dal odgovor Rooseveltu »v imenu vsega nemškega naroda«. Nemško in italijansko časopisje ostro napada ameriškega predsednika in imenuje njegovo pismo nesramno izzivanje. Temu so se pridružili tudi Japonci. Vse ostali svet toplo pozdravlja Rooseveltovo pismo kot važen zgodovinski dokument za pojasnitev mednarodnih razmer in namer raznih držav.

Ruski predsednik Kalinin je v ponedeljek poslal pozdravno brzojavko ameriškem predsedniku Rooseveltu in je označil njegovo pismo kot velik mednarodni dogodek. Vsi angleški dominijoni in 16 ameriških držav so enako priznalo pozdravili Rooseveltov diplomatski korak.

Diplomatsko delo brez odmora se nadaljuje ves ta mesec. Jedro te diplomatske delavnosti se vrši med Anglijo, Francijo in Rusijo. Anglija je obljubila vso pomoč poleg Poljski tudi Romuniji in Grčiji. S Turčijo se vodi še pogajanja. Svojo pomoč je obljubila Poljski in Romuniji tudi Rusija. Vsa nadaljnja ureditev te medsebojne pomoči se sedaj v podrobno-

stih izdeluje. V vseh diplomatskih zastopstvih delajo z veliko naglico. Anglija posreduje med drugim tudi za zblizanje Romunije in Bolgarije ter drugih balkanskih držav.

Kdaj bo slavnostni mimohod v Madridu in oficielna proglasitev miru v Španiji, spada zadnji čas med važne politične dogodke. Ta slavnostni mimohod je bil najprej določen na začetek maja, pozneje pa je bil preložen na 15. maja. Po tem dnevu bi se morale začeti odpravljati italijanske in nemške čete iz Španije. Tako je Italija zagotovila Anglijo. Vprašanje je, če ne bodo italijanske in nemške čete počakale novih važnih mednarodnih dogodkov na španskih tleh.

Pot romunskega zunanjega ministra po Evropi vzbuja zanimanje vseh politikov. Predno je Gafencu odšel v Berlin je spotoma obiskal poljskega zunanjega ministra Becka v Varšavi. Iz Berlina bi moral Gafencu še v Belgijo, Anglijo, Francijo in Italijo.

O sporazumu v Jugoslaviji piše svetovno časopisje z veliko pažnjo kot o dogodku, ki je važen tudi za zunanje politične razmere. Posebno angleško časopisje posveča sporazumu veliko važnost.

Zahvala Italije Jugoslaviji za mirno zadržanje ob priliki zasedanja Albanije je izrekel zunanji minister Ciano v nedeljo na sestanku fašistične skupščine. »V Belgradu so razumeli, da navzočnost Italije v Albaniji ne skriva pri tem nobene najmanjše sovražne namere napram Jugoslaviji.« Dalje je rekel, da se bo iz novega sosestva lahko rodilo novo iskreno sodelovanje. Zbornica je ta del govora pozdravila s ploskanjem.

Zapiski

Zasedanje plenuma Delavske zbornice

Dne 15. in 16. aprila je zasedal imenovani plenum Delavske zbornice v Ljubljani. Zasedanja so se udeležili zastopniki oblasti, centralnega tajništva del. zbornice in centralne Jugorasa. Komisar dr. Bogataj je ob otvoritvi želel, da bi se nova skupščina izkazala vredno zaupanja kraljevske vlade, ki jo je postavila, in pa delavskega stanu, katerega avantgarda je. Nato so poslali pozdravne brzojavke kralju, regentu princu Pavlu, dr. Korošču, D. Cvetkoviću, dr. M. Kreku, dr. Natlačenju, socialnemu ministru Rajakoviću in ministru Snoju. — Osrednji tajnik DZ Mitić je zbornico pozdravil z zagotovilo, da sedaj nastopa nova doba za jugoslovanski proletarijat, in povedal, da pride sedaj na vrsto del. zbornica v Zagrebu. — Nato so volili odbore, in sicer takole: Upravni odbor: predsednik Viktor Kozamernik, Albin Gasar, F. Mastinšek, Milko Pirihi, Rudolf Dacar, V. Grebenšek, M. Markič, R. Kalčič, St. Golob, Andrej Križman, Pav. Škerlj, Al. Erjavec. — Finančni kontrola: P. Rozman, Al. Megla, D. Maglič. — Finančni odbor: V. Kozamernik, R. Kalčič, V. Grebenšek. — Naslednji dan 16. aprila se je seja nadaljevala. Sklepali so o spremembah proračuna. Izdatke so zvišali za 150.000 din, da bodo mogli nastaviti novega tajnika s plačo 4900 din na mesec, meznega referenta in uradnico. Ta denar bodo dobili iz pri SUZORu naloženih rezerv. Nadalje so sklenili ukiniti vse podpore del. kulturnim društvom, odpovedati in nanovo urediti službeno razmerje vseh nameščenec, odpovedati vse najeminske pogodbe organizacijam, ustanoviti strokovno šolo za jugorasoške funkcionarje, knjižnico DZ očistiti vseh knjig, ki niso v skladu z načeli Jugorasa, zidati v Mariboru novo poslopje Del. zbornice, ukiniti izdatke za potujoče knjižnice itd. Na drugi strani so delegati priporočali uvedbo varčevanja, toda komisar dr. Bogataj jih je poučil, da je prejšnja uprava zelo varčevala in tako plačala lansko leto nad 3 milijone dolgov. Povedal je tudi, da so vse revizije oblasti in finančne kontrole ugotovile glede poslovanja popoln red. Zbornica je sprejela tudi več predlogov za soc. ministra, ki jih je predlagatelj podal popolnoma v duhu jugoslovenskega nacionalnega gibanja deloma v srbohrvaščini, deloma pa v slovenščini. — Skupščino je obiskal tudi minister dr.

JSZ in Delavska zbornica

Po zadnji spremembi v ljubljanski Delavski zbornici je zanimivo pogledati, kako so bile sestavljene bivše skupščine te zbornice.

Prva skupščina je bila imenovana, in sicer leta 1921. po predhodnem sporazumu med socialdemokrati in našimi demokrati, sedaj JNSarji. Strokovna komisija je imela tedaj 26, Narodno strokovna zveza 10 in JSZ samo 5 delegatov.

Leta 1926. so bile prve volitve, pri katerih je dobila JSZ 15.017 glasov od 65.000 glasovalcev in 17 od 60 delegatov. Na JSZ je odpadlo 27% glasovalcev.

Leta 1933. so bile druge volitve. Pod hudim pritiskom JNS diktature je dobila JSZ 10.338 glasov in 13 delegatov. V nameščenski skupini sami je dobila JSZ 560, zeleni pa 873 glasov.

Potem mi bilo več volitev. Vršile so

se samo volitve obratnih zaupnikov. Teh so dobili lansko leto: Strokovna komisija 43%, JSZ 27%, NSZ 15% in ZD 6%.

V letu 1939. so bili imenovani v skupščino Delavske zbornice poleg treh zastopnikov tiskarjev in treh strojnikov sami člani ZD in Društva združenih nameščenec.

Imenovanje skupščine zbornice je sicer izreden pojav. Vendar pa imamo imenovane tudi uprave OUZDa kot tudi borz dela. Organizacije JSZ so prav lepo delovale, čeprav JSZ že dalje časa nima nikakega zastopstva pri OUZD ali borzi dela. Delovale bodo lahko z istim članom, če ne še večjim, sedaj, ko so brez zastopstva tudi pri Delavski zbornici. Usoda delavstva se odločuje namreč na terenu, torej v naših tovarnah. Čim več bodo naše organizacije dosegle v tovarnah, več bo imelo od njih tudi naše delavstvo.

I. Kazni v industrijskem podjetju.

O. P., Kranj: Zaposleni ste v tekstilni tovarni, kjer vodi Vašega oddelka za vsako malenkost nalaga delavstvu kazni, ki so visoke mnogokrat po 30 din. Vprašate, ali zakon dovoljuje tako visoke kazni in kaj bi se dalo proti temu ukreniti.

Odgovor: Po zakonu o obratih mora poslovni red podjetja točno določati vrsto in višino kazni za prestopke proti poslovnemu redu. Drugih kazni kot teh, ki so v poslovnem redu našete, podjetje delavstvu ne sme naložiti. Kazen ne sme biti nikoli večja od ene tretjine delavčevega dnevnega zaslužka. Samo zaradi zelo težkih prestopkov sme kazen doseči višino dnevnega zaslužka. Zato pregledajte poslovni red Vašega podjetja in ugotovite, ali so kazni, ki jih je podjetje pobralo, notri našete. Če niso, naj se vsi kaznovani pritožijo na okrajno načelstvo in zahtevajo protipravno porabo kazni nazaj. Prav tako naj zahtevajo vrnitev tudi oni, ki jim je podjetje naložilo višje kazni od ene tretjine dnevnega zaslužka, če njihov prestopki ni bil težke narave.

M. Krek, ki je med drugim dejal, naj si delegati ne jemljejo k srcu očitane ulice, da so prišli na svoja mesta z imenovanjem, ker da vse razmere dokazujejo, da imajo jugorasošci popolno pravico tudi do del. zbornice. — To poročilo objavljamo v informaciji zavednemu organiziranemu delavstvu, da bo znalo v prihodnje zavzeti pravilno stališče do novega položaja v Delavski zbornici.

DELAVCI! Najcenejše in najhitrejšje prometno sredstvo je dobro kolo znamk »Dürkopp«, »Triumph«, »Austrodamler«, »Vesta« in »Miffa«, ki jih dobite tudi na obroke samo pri Cirilu Kmetiču v Dobu 110 pri Domžalah.

LEPO IN POCENI

tiska časopise,
knjige, revije,
letake in drugo

* ZADRUŽNA TISKARNA

LJUBLJANA, TYRSEVA CESTA 17, TELEFON ŠT. 30-67

Delavska PRAVICA

IZDAJA vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva c. 22-I. — Oglasi, reklamacije in na ročnina na upravo, Miklošičeva 22-I. Oglasi po ceniku. — Telefon števil. 4948. Številka pošt. čokovnega računa 14.900. Posamezna številka 1 din. Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četrt leta 10 din, za pol leta 20 din, za vse leto 40 din. Zamejstvo mesečno 7 din, letno 70 din. Urejuje in odgovarja Tone Fajfar v Ljubljani. Izdaja za konzorcij »Delavske pravice« Srečko Zamer, Ljubljana. Tiska Zadržna tiskarna r. z. o. z. v Ljubljani, Tyrseva c. 17 (Maks Blejec)